№ 265
ხუთშაბათი, 9 დეკემბერი, 1899 წ.

გაზეთი ღირს:

თვე	მან. კ.	თვე	მან. კ.
12	10—	6	6 —
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8 —	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

„იმერეთის" ტელეფონი № 227

1877—1899

იმერეთი

№ 265
ხუთშაბათი, 9 დეკემბერი, 1899 წ.

რედაქცია:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბეჭდად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციის და წერა-კითხვ. გამავრ. საზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზედ 16 კაპ., მეოთხეზედ—8 კაპ.

„იმერეთის" ტელეფონი № 227

ტფილისი

ქართული თეატრი

ხუთშაბათს, 9 დეკემბერს,
ქართულის დრამატიულის საზოგადოების არტისტებისაგან
პირველად ამ სეზონში
ვლ. ალექსი-მესხიშვილის მონაწილეობით წარმოდგენილი იქნება

ჰამლეტი

ტრაგედია 5 მოქმ. ვ. შექსპირისა, თარგ. თავ. ი. მაჩაბლის მიერ
მონაწილეობას მიიღებს მთელი დასი
სადგილების ფასი ჩვეულებრივია
დასაწყისი 8 საათზე
რეჟისორი **ვ. აბაშიძე** და **კ. მესხი**

ქ. ქუთაისში
კბილის ექიმი
სალომე ი. კერესელიძე

მიიღებს ავადმყოფებს ყოველ დღე დილის 9 საათიდგან საღამოს 6-მდე. მიხეილის ქუჩა, შნეიდერის სახლები. (30—147—24)

ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა წინამძღოლი,
მისი იმპერატორობითი უდიდებულესობის კარის კამერჰერი
თავადი სიმონ გიორგის ძე წერეთელი აცხადებს, რომ 3 მაისს მომავალ 1900 წელს, 1876 წელს გამოცემულ კანონთა კრებულის მე-IX ტომის მე-81 და 82 მუხლ. ძალით, მოხდება
საგანგებო საგუბერნიო კრება ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა. (3—ნ.—2)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა
(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)
ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეების გარდა.
დილამაბით:
გ. ა. ნავასარდიანი, 11—12 საათ. სადოსტაქრო, ვენერიული (სიფილისი) და საშარდეს ავადმყოფობანი.
უ. მ. ჩიჭოვანი. 9—10 საათ. ნეფუოებანი: თვალისა, შინაგანი და ნერვებისა.
ზ. ი. ბაბანასიანცი—დილის 11—12 ს. ქალთა და ბავშვთა სენით ავადმყოფებს.
ი. ფ. პროტასევიჩი. 12—1 ს. ყურისა, ყელისა, ცხვირისა და გულის ავადმყოფობისა.
ა. ჯ. ქარაპეტიანცი 1—1½ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.
ა. ბ. გურკო. 1½—2 ს. შინაგანი და საშარდეს ავადმყოფობის.
საღამოობით:
ი. ფ. პროტასევიჩი. 5—6 საათ.
ა. ნ. შაპაკოვსკი. 6—7 საათ. ნერვებისა (ელექტროთერაპიისა) ვენერიულისა და კანის ავადმყოფობისა.
ბ. ა. ნავასარდიანი. 7—7½ საათ.
ტ. ი. რუდენკო—სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად, მიკროსკოპიულად და ბაქტეროლოგიურად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს ტ. სხვ.
რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; დარიგებათვის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.
ო. ტ. არავანიტაკი—გაუკეთებს სახლში მსურველთ „მასსაჟს", აუცრის ყვავილს და გამართავს საექიმო გემნასტიკას ექიმების დანიშვნით. მიმართონ 11—1 საათამდე.
დირექტორი სამკურნალოსი დოქტორი შედიცინისა ნავასარდიანი.
Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана.*
Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову (—1—ფ).

ტფილისის კერძო სამკურნალო

მკურნალის
მიხეილ ვედენეანიშვილისა
ავადმყოფებს იღებენ ყოველდღე
კვირა დღეების გარდა
დილით:
ვ. ი. ჯიჯინაძე.—გიდალს სნეულებანი. 8—10 საათ.
ვ. ვ. მაღალაშვილი—შინაგანი—9—10 საათ.
დ. კ. ერისთავი—სადოსტაქრო (საქირურგიო). 10—12 საათ.
ნ. ტ. ბულინი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—10½—12 საათ. (ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით).
ა. ნ. შატილოვი—თვალისა 12—1 საათ.
ნ. ზ. ზმიკოვი.—ბავშვებისა (ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და პარასკევობით) 12—1 საათ.
ვ. ლ. ბარანეფიჩი—12½—1½ სადოსტაქრო.
ი. დ. ბეზთაბეზოვი—სიფილისისა, კანისა და საშარდისა—1½—2 საათ.
ფ. ა. ბედენეანიშვილი—ნერვებისა და ფსიქიკურ-ნერვიანობა—1—2 საათ.
კ. ი. ბაქანიშვილი—ყურისა, ყელისა და ცხვირისა—2—3 საათ. (სამშაბათობით, ხუთშაბათობით და შაბათობით).

საღამოთი:
დ. ა. ბედენეანიშვილი—შინაგანი და ბავშვებისა—5—6 საათ.
ი. ნ. თუმანიშვილი—დედათა სნეულებანი—5—6 საათ.
ს. ი. ეაზაძე.—შინაგანი და მასაჟი—6—7 საათ.
სამკურნალოს აქვს საწოლი ოთახები და კაბინეტი ბაქტერიოლოგიურ და მიკროსკოპიულ გამოკვლევათათვის.
ფასი რჩევა-დარიგებისა 50 კაპ., დანარჩენი—მორიგებით.
ბაგეთა, ნიკოლოზოს ქუჩა, სახლი საგანაშენებლისა, № 21 (ვარანტოვის ძეგლის პირდაპირ).
დირექტორი სამკურნალოსი **ფ. ა. ბედენეანიშვილი**

ექიმი
კ. ს. გძელიშვილი

მიიღებს
ყელისა, ცხვირისა და ყურით
ავადმყოფებს.
დილ. 9—11 ს., საღამოზე 5—7 ს.
მიხეილის ქუჩა, ნეშენცების ეკლესიის პირდაპირ. **Михайловская, противъ церкви.** (100—31—56)

საჭიროა

ქართველის წერა-კითხვის მცოდნე ვაჭრეული წიგნების გასასუფთავად ქ. ტფილისში. მიმართეთ იოანე როსტომაშვილს, დავითის მეადანზე, № 6. (10—6.—4)

მთავრობის განკარგულებანი

გადაყვანილ იქმნენ: კრემლის სამთავრობო ბატალიონის პოდპორუჩიკი ხეთაგური კოკასიის სატლო ბატალიონში და ასლანდუზის ბატალიონის კაპიტანი ყლენტი ბაშკადღლარის სამთავრობო ბატალიონში.

დანიშნულ იქმნენ: მეურნეობის საჩინოსთ სამხედრო სამეურნეოს აკადემიაში კურს-დამთავრებული თეორაძე—სამეურნეოს მე-83 ქვეითის რაზმში; ყარაიაზის ნაწილის პოდიტიას ბოქაულ ტერ გრიგოროვი ტფილისის მე-10 ნაწილის ბოქაულად, და კორნეტი გიორგი იოსელიანი ყარაიაზის ნაწილის ბოქაულად.

ახალი ამბავი

*** დღეს, 9 დეკემბერს, ქართულს თეატრში, ქართული დრამატიულის დასისაგან წარმოდგენილი იქმნება შექსპირის ტრაგედია „ჰამლეტი". თვით ჰამლეტის როლს შეასრულებს მსახიობი ვ. ლ. ალექსი-მესხიშვილი, რომელიც ქუთაისიდგან ამისათვის იქნება გამოწვეული. ეტკი არ ვარ, როგორც პიესა, აგრეთვე ვლ. ალექსი-მესხიშვილი დიდს საზოგადოებას მიიზიდავს თეატრში.

*** 20 ივლისს ყდ სამღვდელო კრებონი, ეპისკოპოსი ალექსანდრეს, უფშ. სინოდის კანტორის მინდობილობით, გრძანდებოდა ქ. დუშეთის მაზრაში, ამ ქალაქის მახლობლად მდებარე ბოდავის წმ. გიორგის ნიშის საქმის გამო. როგორც ვეუწყოთ, ეს ნიში ამ რამდენისამე წლის წინად სომხებმა მიითვისეს. ყდ სამღვდელო კრებონმა მოხსენება წარუდგინა ამ საქმეზედ უფშ. სინოდის კანტორას, რომელმაც, განიხილა რა მოხსენება, დაადგინა: ეთხოვოს მისს ბრწყინვალებას, კავკასიის მთავარ მმართებელს თ. გ. ს. გოლიცინს ადმინისტრატიულის წესით ჩამოერთვას სომხებს ბოდავის წმ. გიორგის ნიში ქ. დუშეთში.

*** 2 ივნვარს მომავალ 1900 წელისას ორმოც-და-ათი წელიწადი სრულდება, რაც პირველი ქართული წარმოდგენა გაიმართა და საფუძველი და სათავე დაედო ქართულის წარმოდგენების საქმეს. ქართულის დრამატიულს საზოგადოებას განზრახვა აქვს ეს შესანიშნავი დღე დიდის ამბით იდღესასწაულოს. ამ აზრით დრამატიულ საზოგადოების გამგეობამ სამშაბათს, 7 დეკემბერს, კომისია ამოირჩია ხუთის კაცისაგან, რომელსაც მიანდო, თვით გამგეობის მონაწილეობით, მომავალ დღესასწაულის პროგრამისა და წესრიგის შემუშავება. პირველი სხდომა ამ კომისიას ამ კვირასვე ექმნება.

*** ქართულს დრამატიულს გამგეობას ამ ჟამად ორი ახალი საყურადღებო ორიგინალი პიესა აქვს ხელთ. პირველი პიესა ეკუთვნის ახალგაზრდა მწერალს ქალს ქ-ნს აზიანს, ოთხმოქმედებიანი დრამაა და ეწოდება „ომშობილი სიცოცხლე". მეორე პიესა უფრო საყურადღებოა, იგი ისტორიულის შინაარსის დრამაა 5 მოქმედებად (11 სურათად), საბრეიოდ არის წარმოდგენილი და ეწოდება „ანინიჩარი". დრამატიულ საზოგადოების გამგეობამ ეს პიესები უკვე განიხილა.

*** ორშაბათს, 6 დეკემბერს, კავკასიის მთავარმართველის სასახლეში გაიმართა სადღესასწაულო სადილი, რომელზედაც მიწვეული იყო ორივე უწყების უფროსნი. მთელი სასახლე სადღესასწაულოდ იყო მორთული და გაჩირაღდნებული. სადილზედ დაესწრნენ: მისი იმპერატორებითი უმაღლესობა დიდი მთავარი ნიკოლოზოს მიხეილის ძე, მთავარმართველის თანაშემწე გენ.-ლეიტ. ა. ა. ფრეზე, კავკასიის ჯარის მე-2 კორპუსის უფროსი გენ.-ლეიტ. ე. ე. ზეზენანი, კამენდანტი, მისის ბრწყინვალების ადიუტანტები, მთავარმართველის საბჭოს წევრნი, მისისაკენ კანცელარიის დირექტორი დ. ს. ს. ი. ი. სანდრიგაილო, კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველი ტ. ს. კ. ჰ. ივანოვსკი, მიწად მოქმედების მინისტრის რწმუნებული ტ. ს. ი. ს. მედვედევი, ტფილისის გუბერნატორი ი. ნ. სეერინი, გუბერნიის თავადაზნაურთა წინამძღოლი თავ. კ. ი. ბაგრატიონ-მუხრან-ბატონი, მაზრების თავადაზნაურთა წინამძღოლნი და სხ.

პირველად მთავარმართებელმა ხელმწიფე იმპერატორი ალექსანდრეს. ამ სადღეგრძელოს ყველა დამსწრენი აღტაცებით და ხანგრძლივის „ვაშას" ძახილით მიეგებნენ; მუსიკამ საერო სგალობელი „ღმერთო, ჰფარვიდე მეფესა" დაუკრა. შემდეგ მთავარმართებელმა აღიღგრძელა დიდი მთავარი ნიკოლოზ მიხეილის ძე, რასაც ყველა აღტაცებულის „ვაშას" ძახილით მიეგება. სადილი საღამოს 9 საათზედ გათავდა.

*** 1-ლ დეკემბერს ხელმწიფე იმპერატორს წარუდგა გატჩინოს სასახლეში ყუბის მე-155 ქვეითა რაზმის უფროსი თავ. მიქელაძე.

*** სამშაბათს, 7 დეკემბერს, დილის 5 საათ. 25 წ., ტფილისის რკინის გზის სადგურზედ საბარგე მატარებელს № 241 ქვეშ მოჰყვა ნეჟეგოროდის დრაგუნის პოლკის ჯარის კაცი პროკოფი ლიკოვი. მატარებელი ჩქარა გაიჩერეს და ლიკოვი სიკვდილს გადარჩა. ის მთლიდგ დაშავდა და გაჰგზავნეს რკინის გზის საავადმყოფოშ.

*** ტფილისის ტელეფონის სადგურის მმართველი აცხადებს, რომ 6 დეკემბერს ღამით მოსულმა თოვლმა დიდად დაზიანა ტელეფონის მავთულები. სრულიად დაწყვეტილია უმთავრესი მავთულები წყლის პირისა, ავლაბრისა და ვარანცოვის ქუჩებზედ და აგრეთვე კახეთის გზატკეცილზედ. ამის გამო ტელეფონით ლაპარაკი კუკიაში, რკინის გზის სადგურზედ, დიდუბესა, ავლაბარსა და ნავთლულში სრულიად შეწყვეტილიაო. ტელეფონის აღდგენის დროს ხსენებულ ადგილებში ჯერ-ჯერობით არ შეიძლება განსაზღვრულ იქმნას.

*** როგორც ისმის, გუბერ-ერევნის რკინის გზის გასაყვანად გადადებულია 30,000 მან. კრედიტი.

*** როგორც „ცნ. ფურც." იუწყება, ტფილისში მცირე ნაწილის ბოქაულად გადმოჰყავთ ხიდისთავის ბოქაული ბაბალოვი.

*** 16 დეკემბრისათვის კავკასიის მთავარ მართველის სასახლეში განზრახულია საღამოს გამართვა.

*** მეოთხე ნაწილის ზედამხედველმა ლეზარევმა მიხეილის ქუჩაზე შეიპყრა ამიერ-კავკასიის რკინის გზის კონდუქტორად ნამყოფი კალანდარაშვილი, რომელსაც მონაწილეობა მიეღი რკინის გზის მიმოსვლის უფროსის იზმაილოვის მოკვლის განზრახვაში. კალანდარაშვილი დატუსადებულია მეტეხის ციხეში.

⁂ ტფილისის პოლიციმეისტერმა წინადადება მისცა ნაწილის ბოქაულებს ყურადღება მიაქციეთ ქვაფენილების დასუფთავებას თოვლისაგან. ამასთანავე პოლიციმეისტერი ურჩევს სახლის პატრონთ ქვაფენილებს ქვაში და ნახერხი მოაყარეთო.

⁂ ძმ. ნიკიტინთა ცირკმა 4 დეკემბრიდან დაიწყო წარმოდგენების გამართვა. ტფილისის საზოგადოებისათვის უკვე ცნობილ ქ-ნთ გამსახურდიასა, სოკოლოვისა და სხ. და ბ-ნთ კუკისა, შჩერბაკოვისა, როგინზონისა, ფაბრისა და სხვათა გარდა, დასში მონაწილეობას იღებენ ძმ. პერმნი, ძალიან კარგი კომიკები, საუცხოო ცხენოსანი ბ-ნი კურტო, ძმანი მატეუსნი და მრავალი სხვა. საყურადღებოა აგრეთვე დიდი ბალეტი, რომელშიაც, სხვათა შორის, მონაწილეობას იღებს სოლობალერინა ქ-ნი რუდოლფი.

⁂ ტფილისის გუბერნიის სათავად-აზნაურო ადგილ-მამულთა საერო გარდასახადის 1901—1903 წლების ხარჯთ-აღრიცხვისა და გაწერის პროექტით დეპუტატთა საკრებულოს და თავად-აზნაურთა წინამძღოლების კონცელარიის შესანახად და აგრეთვე საკრებულოს სხვა საჭიროებისათვის გამოანგარიშებულია—15,898 მან. და 89 კ. თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო გარდასახადი უდრის: ტფილისის მაზრაში—1,688 მან. და 79 კ., გორისაში—4,740 მ. და 45 კ., თელავისაში—1,293 მ. და 66 კ., სიღნაღისაში—1,552 მ. და 29 კ., დუშეთისაში—1,574 მ. და 1 კ., ბორჩალოსაში—4,198 მ. და 59 კ., თიონეთისაში—684 მ. და 51 კ., ახალციხისაში—156 მ. და 51 კ. ახალქალაქისაში—100 მ. 8 კან.

⁂ ქ. ბაქოს ნავთის მწარმოებელთ მეტად ცუდი დრო დაუდგათ. რამდენიმე მათგანი, მაგალ., კოლმანოვი, უკვე გაკოტრდა, მრავალ ფირმას-კი სულ მოკლე ხანში ელის გაკოტრება, ასე რომ მოსალოდნელია მთელი ნავთის წარმოება ახლო მომავალში სულ სამ დიდ მწარმოებელს: ნობელს, მანთაშევს და როტშილდს,—ჩაუვარდეს ხელში, რომელნიც დიდი ხანია განაგებენ ნავთზედ ფასების აწევა-დაწევის საქმეს. საყურადღებო, სხვათა შორის, ის არის, რომ ნავთის მწარმოებელნი კოტრდებიან სწორედ იმ დროს, როცა ნავთის ფასმა ძალიან აიწია. ფასის აწევა-კი, როგორც ისმის, გამოუწვევია გერმანიაში რუსეთის ნავთის ბლომად გაზიდვას.

⁂ კავკასიის მევენახეთათვის საყურადღებოა პარიჟის სამეცნიერო აკადემიის სხდომაზედ ბ-ნის ლოდ-ფრეის-მიერ მოხსენებული ფილოქსერასთან საბრძოლველი საშუალება. 1 კილოგრამი პიკრინის სპირეკ (Пикриновая кислота) უნდა გაიხსნას 90 ლიტრა წყალში; ამ რიგად შეზავებული სითხე სპობს არა მარტო ფილოქსერას, არამედ ვაზის ყოველგვარ მავნე მწერს. ასეთივე სითხე ანთავისუფლებს ხეებსაც მავნე მწერებისაგან. ერთი ლიტრი ასეთი სითხე ჯდება 4 სანტიმამდე, ე. ი. 1 კაპეიკზედ ცოტა მეტი ჯდება.

⁂ სოხუმის ოლქის სოფ. ტყვარჩელში პეტერბურგის უნივერსიტეტის პროფესორის კარნოეიცკის ჩამოსვლის გამო ჩვენს გაზეთში მოხსენებული გვქონდა, რომ ტყვარჩელის ქვანახშირის მადნები აღმოჩენილია გიორგი ბუტმის მიერაო. ახლა ბ-ნი გიორგი ზდანოვიჩი გაზ. „კავკასს“, საიდგანაც გადმოვბეჭდეთ ჩვენ ეს ცნობა, სწერს, რომ ხსენებული მადნები ბუტმის-კი არ აღმოუჩენია, არამედ ქუთაისის მცხოვრებნი წინამძღვარიშვილს, ძოწენიძეს, ინჯიას და სხ. უბოვნიათ ჯერ კიდევ 1895 წლის გასულსაო.

⁂ დ. ხონიდგან „ტფ. ფ.“ სწერენ: ამ დღეებში რვა შეზარხოშებულმა კაცმა ჩ—ის სახლთან გავლის დროს უშმაწური სიტყვებით მოიხსენიეს სახლის პატრონი ქალი. გაიგონეს თუ არა ეს სიტყვები ორმა კაცმა, რომელნიც ჩ—ის ეზოში იმყოფებოდნენ, გამოსცვივდნენ ქუჩაში და კუმა დაუწყეს შეურაცხმყოფელთ. მაშინ ყველა მოქეიფენი მივარდნენ ჩ—ის პატივის დამცველთ. რაკი ამ უკანასკნელებმა მოწინააღმდეგეთა მხარეზედ მეტი ძალა იგრძნეს, ისევ ეზოში შევარდნენ, სადაც მთვრალი კაცებიც შეჰყენენ, ყვირილზედ ოთახებიდგან კიდევ 4 კაცი გამოვარდა და აი ორს ბანაკს შორის საშინელი ბრძოლა გაიმართა: ჯერ მუშტით მიიწევნენ ერთმანეთზედ, შემდეგ-კი ჯოხებითაც, ხოლო ერთმა მებრძოლთაგანმა რევოლვერიც გაისროლა, რომელიც, საბედნიეროდ, არავის მოხვედრია... ჩხუბის დროს მრავალი დაშავდა მუშტითა და ჯოხებით.

⁂ „ტფ. ფ.“ პეტერბურგიდგან აუწყებენ, რომ განზრახვა აქვთ კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებისათვის გადასდონ განსაკუთრებული ფული თესლეულობისა და საკვებ ბალახეულობის ხასყიდად; ეს თესლეულობა და ბალახი ამიერ-კავკასიის მცხოვრებთ უსასყიდლოდ დაურიგდებათ.

⁂ ს. ანაგა, (სიღნაღის მაზრა). ეს ორი წელიწადია, რაც ამ სოფელში დაარსდა ერთად ორი სკოლა—სამრევლო და სამინისტრო. ორივე სკოლა დაქირავებულ სახლებშია მოთავსებული და ჯერ არა ჰეირსებიათ საკუთარი შენობა. ბევრჯელ გაგზავრეს სოფელს სკოლის შენობისთვის ფული და აკრიბეს კიდეც, მაგრამ უგზო უკლოდ ჩაიყლაპა. აი, ხელახლად იკრიბება ფული და იმედია, რომ ეხლა-კი საქმესაც შეუდგება ჩვენი ახალი მამასახლისი. სიხარულით იძლევა ფულს სკოლის ასაშენებლად ყველა გლეხი, ღარიბი იგი თუ შეძლებული. „ჩოხას გავიხდი და შკოლი ფულს-კი შავიტანთ, როგორ ჩემმა ბიქმა ქალაღი ისწავლოს. სად იყო, შვილოსან, ეს დრო ეშრეხ ჩვენთვის, რომ ჩვენც პატა ადამიანები გამოვსულიყავით“-ო—ამბობს თავის ქმევით გლეხი. ხუთი-ექვსის წლის ბალღებსაც-კი ერეკებიან სკოლაში და აღარა აქვს მასწავლებელს მოსვენება მშობლების ხვეწნა მუდარისგან.

„აღარა დგება ე ბალღი შინ, დღე და ღამ ტარიო, მეხვეწება—უჩიტე ლთან წამიყვანე მეც შკოლაშიო. მიიღე შენი სახელის პირიმე, ნუ გამბრუნებ ისე,“—იხვეწება ყველა ბალღის დედა.

სკოლა-კი გაეკეთებია ბავშვებით და მეტი ადგილი აღარ არის. აქ სამრევლო სკოლებს უფრო ეტანებიან გლეხები.

⁂ სოფ. დაშუ, (შორაპნის მაზრა). წრეულს ადრე აგვიცვდა და ზამთარი უდროოდ მოგვადგა კარზედ. დიდს გასაჭირში იყო აქაური სამრევლო სკოლა, რომ დროზედ გულშემატკივარი კაცი არ მიჰშველებოდა. დღემდის ეს სკოლა ეკკლესიის სენაკში იყო მოთავსებული; არც იატაკი, არც ჭერი, არც მასწავლებელისათვის სკამი და სტო�ი და არც ბევრი-რამ სხვა საჭირო ნივთები სკოლას არა ჰქონია, მაგრამ გაჭირვებიდგან დაიხსნეს სკოლა თავ. გ. დ. ამაშიძემ და მისმა სახლობამ: ამ ზამთრობით სკოლა თავისს სადგომში გადაიტანეს და გაზაფხულისათვის სკოლას მშვენიერი მოხდენილი ადგილი შესწირეს თავისსავე ეზოში და სკოლის შენობის აგებისთვისაც შეწყობა აღუთქვეს. პატივცემული თავადი ყოველ დღე დადის სკოლაში და ხშირად ასწავლის კიდეც ბავშვებს.

⁂ ქალაქის გამგეობამ, ქალაქის მოურავის წინადადებით, დაადგინა იკოსოს ქალაქში თოვლისაგან ქუჩებ-მოედნების გაწმენდა თავისის ხარჯით.

⁂ 5 დეკემბერს აკურთხეს საკონლის ბაკი ქალაქის საკასბოს მახლობლად.

⁂ 7 დეკემბერს, დილის 9 საათზედ, პოდპოპაპორშიკის მისლვაკის ბინის სამხარეულოდგან (მე-7 ნაწილში) კომლმა დაიწყო დენა. თვითონ მისლვაკი შინ არ იყო. როცა პოლიციელმა სამხარეულო გაიღო, შემდეგი სურათი დაუდგა თვალ-წინ: სამხარეულო სავსე იყო კომლით, ტატიზედ უსიცოცხლოდ ეგდო მისლვაკის მოსამსახურე ჯარის-კაცი რუსკინი. ტატიის მახლობლად მდგომი სკივრი დამწვარიყო, მის გვერდით ეგდო ლამპარი და ლუბიაც სკივრის მბრივ დამწვარიყო. როგორც აღმოჩნდა, რუსკინი 6 დეკემბერს ღამის 11 საათზედ მთვლელი დამრუნებულიყო შინ და ცეცხლი კი როგორ გაჩნდა ეს არავინ იცის.

დაბალ სოფელი

(მოწერილი აიბავე)

სოფ. ხუბანი, (გურია). სოფ. სურები, როგორც მკითხველებს ეცოდინებათო, შეადგენს ერთს მეკრეხილე გუთხეს ოზურგეთის მაზრასსა. იგი რამდენისმე კვირეთ დამორეულიყო ძეზობელ სოფლებს; სამაზრო ქალაქისაგან და სხვა-და-სხვა დაწესებულებისაგან სრულიად ძოწყვეტილიყო. ამ სამორეს უხერხული მდგომარეობა-კი ხელს უწყობს. სურები თავისის დაბურულის ძოა-ტეიან გორაკებით მეტად უხერხული და მიუდგომელი სოფელია. საკარგისო გზებიც გაკეთება აქ ძალიერ გასაჭირიაო ერის სოფლების მხრივ, თუ მთავრობა არ დაეხმარა და მეტადნე კაცმა არ უხელმძღვანელა. ამ მიუდგომლობის გამო საკვარველიც არ არის, თუ სურებს ხალხი იეზოებენ და ძალიან ცსტუმრებიან სოფეშე გარეშეთა. მაგრამ სამაგიეროდ სურებელს კატეტებით უყვარს თავისი სურები; ითს ასხოვს იგი ეოველდან და ეოველთვის. ეს კეთილ ეარმატების გზას დაადგა მას შემდეგ, რაც მას გამოეცხადა სხვა-და-სხვა სასწავლებელში რამდენიმე ახალგაზდა. ამ ეკასასწავლელთ მეემხრო სოფელი და საკრთო ძალ-ღონით შეუდგეს ეკედთ ძოსილ გზის გაკეთებას ეკეთოესის ეკეთ ეარეკეთ.

სურებლების ასაკი ცხოვრება აეკეთა მას შემდეგ, რაც სოფელში ჩამოეკიდეს ბ-ნნი ისიდორე და მ. ნ. რამიშვილები და დაარსეს ბრეკელ დაწყებითი წერა-კითხვის სკოლა. ბ-ნი ირაკლი რამიშვილი ამ დროს თუმცა თავისს სამსახურისა გამო შინ არ იეო, მაგრამ ასამსახურებასთან ერთად თავდასნინო მოსაწყალეობას იღებდა ჩვენის სოფლის ეოველ ეკვარ კეთილ საქმეში. ხსენებულს სკოლაში საეეეთესო მასწავლებლის ეედეს ეკეთდა თეკი ბ-ნი ა. რამიშვილი. თუმცა რამდენისმე წლის შემდეგ ბ-ნმა ისიდორემ და მ. ნ. რამიშვილებმა ზოგი ეკმეოს სურების ეკ-კარგანობას, რის მიზეზად ბევრს ასმენ ასასკეკებენ, მაგრამ ერთსეკეკ ეარეკეთ გზას ადარ გადაეხრებია სოფლის წინმსკეკეკობა. ეარსეკეთ ეკეკეთ სკოლის სიპატიოსანმზრუნეკეკად ეარეკეთ იკმნა ბ-ნი ირაკლი რამიშვილი. ის მედგრად შეუდგა სკოლის საქმის ეარმატებას და რამდენისმე ხნით ეაბორძიკეკეკეთ სკოლა ფეხზედ დაყენა, მაგალითად, ოფიციალ კარგი მასწავლებელი და სხვ. ასეთმა მეცადინეობამ კარგი ნაყოფი გამოიღო: ხალხს სწავლა შეეყვარა, სწავლის მოთხოვნილებამ ამატა და სხ. ბ-ნმა ირაკლიმ ერთის წლის შემდეგ დაინახა, რომ სკოლის ოზ-კალსიანად გადაკეკეთეს მიეეეკლებელ საკეარეკეს. თუმცა ცოტა ფული ჭკნოდა ძნად სკოლის, მაგრამ რაც დაკეკლდა, სოფელმა შეკეკსა და საკეკეთესო მეეობა ეაკა. ბეკრს დაბრკოლებას ხედავ ბ-ნმა ირაკლიმ, რასა ასალის სკოლის საქმე წესიერად მოეკეკა; მასწავლებლებიც მესაფერისა მოეეეოკა. კრთს ამთოკახს ხახეხიდგან წლიეეკად საძასა ამოკეკა.

ბონაერთა კეთა მოდეკეკეთ სკოლასთან დაარსდა სასოფლო ბანკი. მასი წესდება ეკეკ დამტკიცებულია ფინანსთა სამინისტროსაგან და მოქმედებ დაიწყო ამ წლის თებერვალ იანვრიდგან. ეკეკეკეთ ბანკის საქმე კარგად მიდის. ბ-ნს ოზურგეთის მაზრის უფროსს დაუთვალიერებია ბანკი და სკოლა და ძეტეტეკეთ მოსულა.

ბახეკის ეკეკრა კრება ქესდა 16 ნოემბერს ბ-ნ ა. რამიშვილის თავმჯდომარეობით. ხანგრძლივი კამათი გამოიწვია ბ-ნ ირაკლი რამიშვილის კანცსაღებამ, რომ კამეკობის ეკეკრამიდგან კანმთავარეოეკეკეთ, რადგან ამის მეიეეკ ლებს სხვა-და-სხვა კარეკოთა. კრებამ რამდენკეკრომ სთხოეკ თავს ხუ დაკეკსებეთ, მაგრამ რადგან თხოეხეს ეს არ დასთანხმდა, კრებამ სამკეკერო კეცი აირჩია.

კ—ტო კაციაშვილი

ᲬᲐᲠᲘᲚᲘ ᲛᲝᲬᲘᲚᲕᲘᲓᲐᲜ.

თუ რამდენად დამოკიდებულია სტუდენტთა ბედ-იღბალი საზოგადოების ყურადღებასა და გულ-შემატკივრობისაგან, ამას ნათლად გვიჩვენებს მოსკოვის უნივერსიტეტთან არსებულის სტუდენტთა დამხმარებელ კომიტეტის მდივნის წერილი, ამ დღეებში მოთავსებული გაზეთ „რუსულ უწყებებში“. მდივანი სწერს, რომ თვით კომიტეტის არსებობა ბეწვზედ ჰკიდია საჭირო თანხის უქონლობის გამო, რომ 256 სტუდენტის თხოვნა ლექციებისათვის პირველ ნახევარ სამოსწავლო წლის საკორო ფულის შეწევნის შესახებ, შეუწყნარებელად რჩებაო. ბევრი განმარტება არა სჭირია ამ წერილს. თუ საზოგადოება არ მიგვეცა კომიტეტს, ძიუ კალთის ქვეშ შეფარებული სტუდენტობა, დღეს თუ არა, ხვალ მაინც უნდა გამოესალმოს უნივერსიტეტს.

ჩვენს მწერლობასა და საზოგადოებაში, ბევრჯელ ყოფილა ნათქვამი და ჩვენც მოვიხსენიეთ, რომ ქართულ საღამოდგან შემოსულის წვლილით უმკლავდება დღიურ საქიროებას თითქმის ნახევარზედ მეტი ქართველ სტუდენტობისა სატატო ქალაქებში. მაგრამ როგორ გაჭირვებას იტანს ქართველი სტუდენტი, რა ზომ იკლებს ადამიანისათვის აუცილებლად საჭირო მოთხოვნილებებს, ამის მხოლოდ წარმოდგენა შეიძლება. ეცოდინება ეს მხოლოდ იმას, ვისაც შემოუვლია ჰქონია გაეცნო ქართველ სტუდენტის ცხოვრების ვითარება.

წარმოდგენეთ საშუალო სასწავლებელ დამთავრებული ახალგაზდა კაცი, რომელიც უცხო ქვეყანაში მიდის ცოდნის შესაძენად. ჰაბუკური იდეალები, კეთილ-შობილური მისწრაფებანი ასულდგმულებს. ძალ-ღონითა და მხნეობით სავსე მზად არის შეეტეოს ცხოვრების ყოველ გვარ დაბრკოლებას და გარემოებათა წინ თავის მოხრა სილაჩრედ მიაჩნია. აკი დაჰპირდნენ მშობლები და ნათესავნი შემწეობას, თითონაც გაკვეთილებს იშოვის და გზას გიკვლევს! კარგად იცის, რომ ორსებობისათვის ბრძოლა იქ ბევრად უფრო მკაცრი და საგრძნობელი, სადაც თავი მოუყრია ხალხს ასი ათასობით, რომ მის მიერ გავლილი მანძილი არამც თუ ნიშნავს ერთი პოლიუსიდგან მეორე პოლიუსში გადასვლას, არამედ ერთის სფერიდგან მეორე სფერაში გარეკვასაც, მაგრამ იმდენად ძლიერი აქვს რწმენა თავისის ძალ-ღონისა, იმათი ნდობა, ვინც აღუთქვა დახმარება, რომ ქონებრივს მხარეს იმდენს ყურადღებას არ აქცევს და გოგნებრივ საზრდოს ზრუნვაშია. აი, კიდეც ჩამოვიდა და მხოლოდ აქ დაინახა, რომ სამშობლოში მისი მასლდგმულებელი იმდენი ოცნება ყოფილა. გაკვეთილების შოვნა შეუძლებელია, რადგან თანამედროვე ცხოვრებამ მრავალი კერძო სპეციალისტები წარმოშობა, რომლებსაც არა სპეციალისტი მეტოქობას ვერ გაუწევს, ამ საზოგადო მოვლენის დამოუკიდებლად კერძო მიზეზებიც გადაღლობა, როგორც უცხო ერის შვილს.

ამ მდგომარეობაში მყოფს საღამოდგან დარჩენილ ფულიდგან უნიშნავენ 10—12 მანეთს თვეობით და ადვილად წარმოსადგენია, როგორ შეეძლება ამ ფულით გაუძღვეს ყოველ გვარ მოთხოვნილებას. ერთის მხრით შრომის წყურვილი და მეორეს მხრივ შეუძლებელობა შრომისა სჩაგრავს. ამით რამდენადმე მაინც აიხსება, რომ ერთი სტუდენტს უნივერსიტეტს დაუთავრებლად დაშედის სამსახურში, მეორე მკირედის გონებრივის საკძლით გამოდის უნივერსიტეტიდგან, მესამეს თუ მიიღო უნივერსიტეტის სტიპენდია, გათავებისთანავე სკილდება იმ საზოგადოებას, რომლისათვისაც სურდა შეეწირა თავისი ძალ-ღონე, თვის და უნებურად მადლობელი უხდება იმათ, ვინც უნივერსიტეტი გათავებინა, და გადაგვარების მორეკში შედის. მართალია, რამდენსამე ქართველ სტუდენტს ეძლევა

სტიპენდია კერძო კაცთაგან, რომელთა ვინაობა სათითაოდ ჩამოითვლება, მაგრამ საკმარისია, რომელიმე მათგანი ერთს წელიწადზედ მეტს დარჩეს უნივერსიტეტში, რომ სტიპენდია დაჰკარგოს, თუმცა ყველაზედ ეს არ ითქმის. საზღვარ გარეთ წასვლისა, დისსერტაციის დაცვისა, კათედრის დაკერისა ან საზოგადო განათლების მიღების ფიქრი გულში უნდა ჩაიკლას.

ამ დღეებში სტუდენტთა დამხმარებელ კომიტეტის ერთი წევრი შეეკითხა ქართველ სტუდენტს, არსებობს თუ არა საქართველოში სტუდენტთა დამხმარებელი საზოგადოებაო. სტუდენტის მხრით სამწუხარო ჭეშმარიტების აღნიშნეს კომიტეტის წევრის გაკვირვება-მოჰყვა, და ეს ასეც უნდა მომხდარიყო. ყოველი თხოვნა ქართველ სტუდენტისა კომიტეტის წინაშე წყალობის თხოვნა და კომიტეტის მხრით დახმარება—წყალობის გაცემა. ვერავის ვერ დავივალებთ, რომ შეურიგდეს სისტემატიურად წყალობის თხოვნას და მიღებას, მით უფრო მაშინ, როცა ეს პიროვნების თავმოყვარეობის შელახვასთან ერთად უხერხულ მდგომარეობაში აყენებს მთელს ჩვენს ინტელიგენციას. თუ სტუდენტთა დამხმარებელი კომიტეტები ზოგჯერ ვერ აკმაყოფილებენ ქართველ სტუდენტების თხოვნას, ეს იმიტომ, რომ საერთოდ სტუდენტთა ბისათვის საჭირო ფული ბევრად აღემატება თვით კომიტეტების თანხას და მეორეც კომიტეტებს აზრად აქვს ხელი შეუწყოს ახლო-მახლო გუბერნიების სტუდენტებს, ესე იგი იმ საზოგადოებათა შვილებს, რომლებისაგან შემოსავალი აქვთ. ქართველთა საზოგადოებამ რა მისცა კომიტეტებს, რომ მათი მოქმედება დასძრახოს, პირ იქით ულრმესის მადლობის ღირსი არიან ქართველ მშობლების მხრივ.

იმ 256 სტუდენტში, რომელთა თხოვნა მოსკოვის უნივერსიტეტთან არსებულმა კომიტეტმა ვერ შეიწყნარა, უეჭველია რამდენიმე ქართველი სტუდენტიც ერეკა. აწმყო-მომავლის გათვალისწინება უნებურად აიძულებს ქართველ სტუდენტს: гибнуть страшно, жить куда страшнѣе! და კიდეც ამბობენ ზოგიერთნი.

საზოგადოდ ქართველ სტუდენტთა მდგომარეობის ნიკოიერად გაუფუჯობესობისათვის ზრუნვა ერთი იმ საკითხთაგანია, რომელსაც ყურადღება უნდა მიაქციოს მთელმა ჩვენმა საზოგადოებამ.

დ. ბ—ია

უცხოეთი

ᲘᲜᲓᲘᲐᲡ - ᲢᲠᲐᲜᲡᲕᲐᲐᲚᲘᲡ ᲝᲛᲘ.

ბურების ზეადოზედ გამარჯვებამ ბრძოლის ველის უკანა ადგილს, სასინლდ ამშფოთა ინგლისის საზოგადოება. მართალია, ინგლისის ზოგიერთი მოლიტიკური მოდაკეკები ბრატანიის მხედრობას ჯერ კიდევ ქვაბ-დიდებით ან სენიებენ და კრებებზედ საქეიფოდ გა ამახეთ, რომ ადრე თუ გვიან გამარჯვება მაინც ჩვენ დაგვრჩებაო, მაგრამ ზოგიერთები დაჭარბების ბრალს გენერლებს სდებენ და ამტკიცებენ, რომ ესა და ეს გენერალი რომ კრებოდეს, ჩვენს ჯარს ასეთი უბედურება არ დატეხებოდა. მაკლითად, დოროდა დერგამმა ამ დღეებში სიტყვა წარმოსთქვა, რომელშიაც განსაზღვა, რომ გენერალმა კოტეკრმა სულანშიაც დიდი უნიჭობა გამოიჩინა, როგორც მსედრთ მოუკრძა, და სამხრეთ აფრიკაში როგორ გამოდგებოდა. ორატორი სამსედრო სამინისტროსაც შეეხო და სთქვა, რომ ამ უკანასკნელსაც უნდა სტოდნოდა, რა ნიჭის პატრონიც იყო კოტეკერი და რატომ დასდუმენა ჯარი ბურებთან ბრძოლაშია.

შეიძლება, დოროდა დერგამი მართალი იყოს, რადგა გენერალ კოტეკერის შესახებ ლაპარაკობს, მაგრამ ამ უკანასკნელზედ მოიქეცებული ნიჭი არც სხვა გენერლებს კამოუჩენიათ ეხლანდელ ბრძოლაში. არ დაჩნენდა არც ერთი გენერალი ინგლისის მხედრობისა, რომელისთვისაც ბედს არ ედალტნოს ბურების წინააღმდეგ ბრძოლაში, და მთავარ სარდალს ბულდერს სომ უეჭველად ტუდი ადვ დასდგა. აქედგან ცხადია, რომ ამ შემოხევაში რამდენადაც ამა თუ ამ გენერლის უნიჭობას დაჩრეცხვის მიზეზი, იმდენადვე ინგლისის ჯარის ეკანონობა საზოგადოდ და ბურების სამხედრო ტაქტიკა, რომელის სიალეშელობა ჯარს კერ შეუშინია ეკანობელ ომიერებს.

დოროდა დერგამი ერთი დიდად გაგულეანი ეკანობანია დოროდოს ბალატისა და საზოგადოდ ცნობილი კაცი მოეფლ ინგლისში. შეიძლება ამაო ეახსენებდეს, რომ, როგორც ეკანსაკნელად გეკანობა დეკეშა, ინგლისის მთავრობას კიდეკეშეეტეა მომქმედ ჯარების მთავარ სარდალად კაეგზავნოს საჭმრეთ ომრეკანეში ფეკდამრეშალი დოროდი რობერტსი, ხოდო შეტაბის ეკანობა—ინგლისი ეკინაკერი. რამდენად შესეცდეთ საქმის მდგომარეობას ეს კაცეკი, ამის მომაკეკი გამოაჩენს, ხოდო ეხლა რომ დიდს გაეკრძეკეებია ინგლისის მსედრობა, ამას ინგლისის კაზეთებიც ან ძალეკენ. დეკდა-სმიტიდგან ბეგზეხანი დეკეკა ეაკრძალეთ სეკლი ბურებს, რომელიდკანაც სესნს, რომ, რადგან სეკრსეთი შემოკეკლეთ, აკ როგორც კეცეს, ისე ეცეკეს ამის ნახეკარ ხაზრდოს ანდეკეკ თეკრმე ადდეურად, რამდენიც კისოსეთ დადგეხდეთ; ზოგიერთი ესსმეკ-ესკმეკი, როგორც, მაგალითად, ფეკი, რომელიც დაჩეკეკი კეცესთვის დიდ სეკრეოკეკას ეარეთადგენს, ერეკეკეთ ადრ ეოფილ; ქალაქის ეაბეკოს შეხანის და მოხასტეკრის მარტო დანგრეკილი კედლები-და დარჩენილა. ერთი ეკეთანა დასნეკეთ ესტეეთრის ამ დროს, როცა მაკ ხადილოდანენ და დოკტორი სტარკი მოეკეკეკეს; მეორე ეკეთანა ინგლისელების ეკეკეესი და ეეხეკეკეა. ესეკ რამდენი ეეენანა დაეხანეკეეა. ეკეკ ეკეთანა ეეენანა ინგლისელ ბურებს, ეხანადგ კეკ ქალაქეკ ბურებს, ეხანადგ კეკ ეკეთანა ინგლისელ ბურებს. ეკეთანა ეეენანა ინგლისელ ბურებს ეკეთანა ეეენანა ინგლისელ ბურებს ეკეთანა ეეენანა ინგლისელ ბურებს

ჯიბრში, ბოროტ ჩჩირ-კედელობაში და რაღა საკვირველია, თუ საზოგადო საქმის წინაშე კოტრები გამოვდგანთ.

იაკობ გოგებაშვილი

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საგენტოსაგან)

7 დეკემბერი

ᲑᲔᲚᲒᲘᲜᲒᲠᲘᲡᲘ. დღეს, ხელმწიფე იმპერატორის სახელწოდების გამო, აქაურს საკრებულო ტაძარში გარდახდილ იქმნა წირვა და პარაკლისი, რომლის შემდეგ ჯარების უფროსის თანადასწრებით საეკლესიო პარადი მოხდა. ქალაქი ბრიალებით არის მორთული.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. როგორც დეპეშით იუწყება ინდოეთის ვიცე-კოროლი, იმ ადგილებში, სადაც შიმშილობაა, ნათესები თანდათან ფუქდება. 2.226,000 კაცი საჭიროებს დახმარებას.

ᲓᲣᲑᲚᲘᲜᲘ. ჩემბერლენმა, რომელმაც უფლებათა დოქტორის ხარისხი მიიღო, მოკლე სიტყვით უპასუხა რა სტუდენტებს, სთქვა, რომ ინგლისი ყირიმის ომისა და ინდოეთის აჯანყების დროს უფრო მეტს განსაცდელში იყოო. ორატორს ეჭვი არ აქვს, რომ ერი ეხლაც, როგორც მაშინ, გაჭირვებას გადაიტანს.

ᲛᲔᲚᲑᲣᲠᲜᲘ. ავსტრალიის ახალს ჯარს, რომელიც 1000 კაცისა და ბატარეისაგან შესდგება, 29 დეკემბერს ჰგზავნიან სამხრეთ აფრიკაში.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. საღამოს გაზეთები იუწყებიან, რომ მთელი ქვეყნის სხვა და სხვა კუთხეში რამდენიმე ათასი კაცმა ომში წასვლის სურვილი გამოუცხადა მთავრობასო.

ᲥᲐᲘᲠᲘ. კიტჩენერი გადის ომდეგრმანიდგან და პარასკევს ქაირში იქმნება.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. გაზეთებს აუწყებენ ლონდონიდგან, რომ პირველზე განუწყვეტლივ დდის ხმა, ვითომც კიმბერლეი აეკლოსთ, და აგრეთვე სხვა საშიში ხმებიც დადის, რომლებიც ოფიციალურად არ დამტკიცებულაო.

ᲘᲢᲐᲚᲘᲐ. ინგლისის მთავრობამ შეიწყალა კანადის წინადადება ახალ მაუზელ ჯარების შესახებ. კანადის მთავრობამ დაიკალა სამხედრო მინისტრს, დაუყოვნებლივ შეჰკრიბეს ეს ჯარნი.

ᲑᲠᲘᲣᲡᲔᲚᲘ. ლონდონიდგან იუწყებიან გვარცელებულს ხმას, ვითომც კრიუგერსა და კაპის ახალშენის სამინისტროებს, რომელიც აფრიკანდიორებისაგან შესდგება, განეზრახოთ ლონდონის იმპარონ ომის შესაწყვეტად და სამშვიდობო ხელშეკრულობის დასადებად. დეპეშა კიდევ იუწყება, რომ კვინსტაუნსა და ორანჟეს მდინარეს შუა მთელი ქვეყანა ამბოხებად მოიცავო.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „Daily Mail“-ს აუყობინებენ სიდნეიდგან, რომ ავსტრალიის ახალი ჯარი, რომლის გაგზავნასაც შეჰპირდნენ მთავრობას, 1,500 კაცისაგან შესდგებოო.

დილის გაზეთებში შემდეგი ამბავი არის დაბეჭდილი, პრეტორიიდგან გამოგზავნილი 1 (13) დეკემბერს: „900 კაპლანდელი შეუერთდა ბურებს ბარკოლში, 2,000—ბარკოლინსკში და 1,500—ბურგერსდოპშიო.

გაზეთების ანგარიშით, ომის დაწყების შემდეგ ინგლისელებს დაუხოცია მტერმა, დაუჭრა და ტყვედ წაიყვანა 7.630 აფიცერი, უნტერ აფიცერი და დაბალი ჯარის კაცი.

ᲕᲔᲜᲐ. სერბიის მეფის პატივსაცემლად, რომელიც მოვა აქ 17 (29) დეკემბერს, სადღესასწაულო სადილები გაიმართება სასახლეში, 17 (29) დეკემბერს მეფე დაესწრება სპექტაკლს გოფბურგში, ხოლო 18 (30) სიამპერატორო საოპერო თეატრში.

ᲨᲘᲚᲘᲐᲠᲐᲞᲝᲚᲘ. მახმუდ-ფაშის გაქცევის შესახებ იუწყებიან კონსტანტინოპოლიდგან, რომ ის გაიქცა ორის თავისის შვილით, მწერლითა და პუბლიცისტ ბონნი-დანიშვით ერთადო. სულთანის მიერ პარიჟში გაგზავნილ თხოვნის გამო, გემი „Messageries“, რომლითაც, როგორც ჭფეკრობდნენ, უნდა გაქცეულიყვნენ, დარდანელში გაჩხრიკეს, მაგრამ ვერა აღმოაჩინეს-რა. აგრეთვე სხვა გემებზედაც არ აღმოჩნდნენ, ისე როგორც რკინის გზის ვაგონებში საზღვრებზედ. იუწყებიან კიდევ, რომ გემი „Messageries“-ში მახმუდ ფაშა ხმელეთზედ გადასვა დარდანელშია. მახმუდ-ფაშის გაქცევის მიზეზად იმას როდი ასახელებენ, რომ ის თანაუგრძნობდა ოსმალთა ახალ დასის მოძრაობას, არამედ იმას, რომ ვითომც ის შუა კაცი ყოფილიყოს ინგლისელ მოიჯარადრეთა, რომელთაც ბადდადის რკინის გზის გაყვანის ნება-რთვის აღება უნდოდათ. ჭფეკრობენ, მაშასადამე, რომ რადგან საქმე ჩაეფუშათ ინგლისელ მოცილეთ, მახმუდ-ფაშის გაქცევით განიზრახეს რაიმე გავლენა მოეხდინათ.

ᲕᲔᲜᲐ. „Neue Freie Presse“-ში დაბეჭდილია, რომ პარლამენტის წრეებში კლარის კაბინეტის შესახებ ერთობ პესიმისტური მსჯელობა აქვსთო და ყველანი ასე ჭფეკრობენ, რომ ამ დღეებში სამინისტრო კრიზისი მოხდებაო. ნემეცთა დასის მეთაურებმა უკვე აცნობეს თავიანთ თანამოაზრეებს, რომ კლარი სამსახურიდგან გადადგომას აპირებსო.

7 დეკემბერი

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ. გრაფი ლ. ნ. ტოლსტოი ოთახებში დადის, მუშაობს და რჩით საზრდოობს.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. ხელმწიფე იმპერატორის სახელწოდების დღესასწაულისა გამო, რუსეთის საელჩოს ეკლესიაში გარდახდილ იქმნა სადღესასწაულო წირვა, რომელსაც დაესწრნენ: დიდი მთავარი ვლადიმერ ალექსანდრეს ძე, დიდი მთავრინა მარიამ პავლეს ასული, დიდი მთავარი ნიკოლოზოო ნიკოლოზოს ძე, რუსეთის საელჩოს ყველა წევრები, რუსეთიკის პრეზიდენტის წარმომადგენელნი, სამინისტროების წარმომადგენელნი, თავადი ტენიშევი და რუსეთის ახალშენთა წევრები.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. „Dailu Mail“-ს დეპეშით ატყობინებენ ნაუპორტიდგან, რომ ბურების არტილერიამ პარასკევს ყუშბარები დაუშინეს ინგლისელებს ბანაკს ბაალკოპთან, რის შემდეგაც ინგლისელებმა დასტოვეს ეს ადგილიო. ინგლისის არტილერიამ და ცხენოსანმა ჯარმა არუნდელისაკენ დაიხიაო.

გაზეთებში დაწვრილებითი ცნობებია ბულლერის უკანასკნელ ბრძოლის შესახებ, რომლიდგანაც სჩანს, რომ ბულლერის მთელი ჯარი 3 დეკემბერს, დილის 4 საათზედ, ტუგელისაკენ წასულა. ბრძოლა ხანგრძლივი და სასტიკი ყოფილა, მაგრამ მტრის ძალიერ არტილერიისთვის ვერ გაუძლია ბულლერს და იძულებული გამხდარა უკან დაიხია. გილდიარდის ბრიგადას მოუხერხებია იერიშით ალეო კოლენ ხო, მაგრამ ისევ უკან უნდა დაბრუნებულიყო, რადგან მისი არტილერია სულ ერთიან გაუნადგურებია მტერს.

ᲕᲔᲜᲐ. „Neue freie Presse“ იუწყება, რომ ხვალ მთელიან კლარის კაბინეტის სამსახურიდგან გადადგომასო. კაბინეტი საქმის გამგეთ დარჩება ხუთშაბათამდის ან პარასკევამდის, სანამ სეიმი არ დაიშლებაო. ახალი კაბინეტი დიდხანს ვერ იცოცხლებსო.

ᲙᲝᲜᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲝᲞᲝᲚᲘ. როგორც დიერიდგან იუწყებიან, იქ არეულობა მომხდარა. უსკიუბიდგან გაჰგზავნეს იქ ცხენოსანი პოლკის ერთი ბათალიონი.

ᲚᲝᲜᲓᲝᲜᲘ. გოშენი დაესწრო გუშინ თავისის ნებით გასულ მეთორმეტა პრემიების დარიგებას და სიტყვა წარმოსთქვა, რომელშიაც განაცხადა: „ჩვენ თვალ-ყური მარტო სამხრეთ აფრიკისაკენ-კი არ უნდა გვეჭიროს, არამედ მთელი ქვეყნიერობის მდგომარეობასაც უნდა უყურეოთ; არც ერთი შემთხვევა არ უნდა გამოგვეპაროს, რომელიც, შეიძლება, ჩვენს გარშემო მოხდესო“.

როგორც „Daily News“-ს ატყობინებენ, ინგლისის ჯარების მთავარსარდალმა გენერალმა ლოკკარტმა აცნობა სამხედრო სამინისტროს, რომ ოთხი პოლკი და არტილერიის ბრიგადა მზად არიან ეხლავე წასასვლელად კაპშიო.

ᲬᲐᲠᲘᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

—

კარგა ხანია მას შემდეგ, რაც ერთს ქართველს მოსწავლეს ერთი ხელნაწერი გარდაეცა გადასაწერად, სახელდობრ: ბათუმის ოლქის სოფ. აქვეისთავლის ქართველ მაჰმადიანის ხუსეინ ქაჯარაძის ლექსები.

დღეს ეს ლექსები ჩვენთვის საჭიროა, მაგრამ გადამწერი კი ვეღარ ვნახეთ, იგი სამსახურში შესულა ტფილისს გარეშე და ეს ხელნაწერი ერთის თავის ამხანაგის სემინარიელისათვის დაუტოვებია ჩემ გარდასაცემად. მე ამ მოსწავლისა არც გვარი ვიცი და არც სახელი.

ამიტომ გაზეთის საშუალებით ვსთხოვ ინს, რომ ხელნაწერი გადაწერილი თუ გადაუწერელი დროთი დამიბრუნოს.

ხ. ბეგნაძე

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲡᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲑᲐ

თმის გასაზრდელად და გასამაგრებლად, რომელიც აგრეთვე ქერტლსაც აკრობს. შემდეგ, გამოვიდა კიდევ ახალი საშველება

„ᲙᲕᲔᲠᲪᲮᲘᲡ ᲠᲫᲔ“

სახის გასანაზღვლად და გასათეთრებლად. „კვერცხის რძე“ არჩენს მზისაგან დამწვარ კანს, სპობს მუწუკებს, ფრჩილებს კანს. **ᲤᲐᲮᲘ ᲛᲘᲡᲐᲮᲕᲔᲓᲘᲡᲐ:** დიდი ჭიქა —2 მან., პატარა—1 მან. 50 კაპ. იყიდება ყველა საპარფიუმერო და საოფიციალო მაღაზიაში. მთავარი საწყობი არის პეტერბურგში, პუშკინის ქუჩაზედ № 15, სადგ. 12. საწყობს განაოფლებენ აქეს ტფილისში—ერეკლეს მოედ. საოფუფლო საქონლის სავაჭრო ამხანაგობაში და ბაქოში, იყიდება აგრეთვე ხიდზედ პოპოვისა და არისტაკოვის საოფუფლო მაღაზიაში.

ქალაქ გარეთ მცხოვრებთ დაუფიუვნებლივ ფოსტით გაეგზავნებათ. (100—150—51)

ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲣᲛᲘᲡ ᲡᲐᲛᲐᲚᲝᲡᲜᲝ ᲡᲙᲝᲚᲐ

კისრულობს ხეხილისა და სადეკორაციო ხეების ბაღების გეგმის შედგენასა და გაშენებას, ადგილობრივ და სხვა მემამულეთათვის ხეხილისა და სადეკორაციო ხეების მიწოდებას და სამაღე და სხვა მცენარეთა თესლეულობის გაგზავნას.

(12—ნ.—4)

წერაკითხვის გამავრ. საზოგ. წიგნის მაღაზიაში იყიდება შემდეგი წიგნები:

მოლიპულ გზაზე ან. ერისთავის 1 მ.

თავადის ქალი ურბანოვსკისა, თარ. ნ. ავალიშვილისა, 60 კ.

ვეფხვის ტყაოსანი, ნაამბობი მოზრდილ ყრმათათვის გ. იოსელიანისა 25 კ.

სიტყიერების თეორია 1 მან.

ამოდის ნათდება, ვაჟა-ფშაველისა 15 კაპ.

ნამდვილი სამსახური პოტაპენკოსი 40 კაპ.

Письма о грузіи Исарлова 80 к.

Телавскій уѣздъ Хаханова 1 м. 25 კაპ.

Древній Анчисхатскій соборъ П. Карбелова—20 к.

გრამატიკა თ. ჟორდანიისი—55 კ.

Новая постановка педагог. дѣла въ учеб. завѣд. И. Ростомова. 20 к.

საგალობელნი შობის დღესასწაულისა—25 კ.

საერო დღესასწაული—25 კ.

ჩაოთული ანბანი, გრ. ტატიშვილისა 1 მ.

კანვაზედ საკერი ანბანი მისივე 40 კ.

საყმაწვილო მოთხრობანი, ეკ. გაბაშვილისა 30 კ.

პატარა ლორდის თავ-გადასავალი 30 კ.

ვეფხვის ტყაოსანი სურათებით 30 კ.

ნიკოლოზ ნიკოლაძე 20 კ.

ბერეზი კაცის ისტორია I, II, III და IV ნაწილი 2 მ. 40 კ.

კორიოლანოს შექსპირისა, თარგმანი ივ. მაჩაბლისა 30 კ.

ანტონიოს და კლეოპატრა, მისივ. თარგმანი 30.

მელის წიგნი ანუ ეგვ-არაკების კრებული ვარდანასი 40 კაპ.

ანტონ ჭუბინდელის ქადაგებანი 1 მან. 50 კაპ.

თხზულებანი პუშკინისა 50 კაპ

Съ 1-го ноября 1899 г.

въ С.-Петербургѣ будетъ выходить

Большая ежедневная, политическая и литературная газета

безъ предварительной цензуры

„СѢВЕРНЫЙ КУРЬЕРЪ“

		на годъ	на 6 мѣс.	на 1 мѣс.
ПОДПИСНАЯ ЦѢНА	въ Россіи.	10 руб.	5 руб.	1 р.
	съ доставкой и пересылкой: за границу.	14 „	7 „	2 „

Годовымъ подписчикамъ допускается разсрочка на четыре срока—по 2 р. 50 к. Лица, подписавшіяся на весь 1900 г. получаютъ газету безплатно въ текущемъ году. Подписка принимается во всѣхъ главныхъ книжныхъ магазинахъ и въ конторѣ редакціи: С.-Петербургъ, Бол. Морская ул., 5 (отъ 12 до 4 час. дня).

Въ основу своего міросозерцанія „Сѣверный Курьеръ“ полагаетъ идею единства европейской цивилизаціи, не исключающей началъ національной самобытности, и ставитъ своей цѣлью добросовѣстное и безпристрастное изученіе русской жизни и освѣщеніе ея въ духѣ справедливости и развитія гражданственности. Въ этомъ смыслѣ „Сѣверный Курьеръ“ направитъ всѣ усилія, чтобы быть вѣрнымъ выразителемъ прогрессивныхъ стремленій наиболѣе отзывчивой части русскаго общества. Придавая огромное значеніе совершающейся въ Россіи экономической эволюціи въ области земледѣлія и промышленности, „Сѣверный Курьеръ“ будетъ внимательно слѣдить какъ за самымъ процессомъ эволюціи, такъ и за всѣми происходящими на этой основѣ измѣненіями въ духовной жизни народа, всюду выдвигая надъ узко-эгоистическими личными и групповыми интересами благо и интересы трудящихся массъ безъ различія сферы приложенія ихъ труда. Серьезное вниманіе будетъ удѣлено выясненію и установленію правильныхъ отношеній между центромъ и окраинами на основѣ полнаго признанія и уваженія правъ личности, національности и началъ вѣротерпимости. „Сѣверный Курьеръ“ вѣритъ въ необходимость органическаго роста областнаго начала, желательность дальнѣйшаго расширенія, сферы общественной самодѣятельности и потому отведетъ подобающее мѣсто вопросамъ земскаго и городскаго самоуправленія, областнымъ интересамъ и нуждамъ. Не меньшее значеніе придаетъ газета успѣхамъ русской школы и просвѣщенія и въ этой области поставитъ своей задачей сплоченіе и объединеніе усилій разрозненныхъ дѣятелей на просвѣтительномъ поприщѣ. Серьезное вниманіе будетъ удѣлено интересамъ науки, искусства и литературы.

Издатель **Кн. В. В. Барятинскій** (4—1)

Редакторы: **Кн. В. В. Барятинскій, К. И. Арабажинъ.**

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲚᲔᲑᲔᲑᲘ

ᲐᲑᲠᲔᲨᲘᲛᲘᲡ ᲒᲣᲜᲓᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘᲜᲐᲠᲘ

ᲭᲣᲗᲐᲡᲐᲚᲐ ᲒᲣᲜᲓᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲮᲐᲒᲝᲑᲘᲡ ᲘᲡᲣᲠᲔᲑᲓᲐ ᲫᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ—ᲬᲘᲗᲔᲚᲘᲡ ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲜᲐᲨᲘ; ᲥᲕᲘᲠᲘᲚᲐᲨᲘ—ᲘᲚᲘᲜᲐ ᲛᲐᲦᲚᲐᲯᲘᲔᲕᲘᲩᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲜᲐᲨᲘ; ᲑᲐᲗᲣᲛᲨᲘ—ᲛᲐᲥᲡᲘᲛᲘ ᲙᲘᲙᲕᲐᲫᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲡ ᲐᲨᲘ (ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝ „ᲡᲐᲒᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲘᲡ“ ᲞᲘᲠᲓᲐᲞᲘᲠ); ᲡᲐᲛᲔᲢᲠᲘᲓᲘᲐᲜᲘ—ᲥᲐᲚᲝᲜᲐ ᲓᲐᲜᲔᲚᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲛᲬᲘᲠᲝᲕᲜᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲝᲤ. ᲙᲣᲨᲑᲘᲡ—ᲗᲘᲗᲝᲜᲗ ᲐᲛᲮᲐᲜᲐᲒᲝᲑᲘᲡ ᲥᲕᲘᲠᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲝᲜᲗᲐᲨᲘ. (50—5.—48) ნ. წერეთელი

Дозволено цензурою, Тифлисъ 8 Декабря 1899 г. ᲡᲢᲐᲛᲑᲐ Ძ. ᲨᲐᲠᲐᲫᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲐᲠᲐᲑᲘᲜᲘᲡᲐ ᲠᲔᲓᲐᲥᲢᲝᲠᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲘᲚᲘᲐ ᲭᲐᲕᲭᲐᲕᲐᲫᲔ